

Plešivec

Osada Plešivec (Kahlenberg) vznikla na samém konci 17. století pravděpodobně díky německým kolonistům, nicméně osídlení této lokality bylo zřejmě mnohem starší. Friedrich Bernau popisuje, že u domů čp. 15 a 16 byly ještě koncem 19. století zřetelné stopy po obranných příkopech a byly zde při výkopových pracích nalezeny podkovy a jiné kovové předměty. Skutečný archeologický průzkum v těchto místech nikdy neproběhl. Zato na Seidelbergu (nad Nedamovem) našel amatérský archeolog Petr Randus údajné stopy po středověkém osídlení.

Prvně v písemných záznamech je Plešivec, tehdy zvaný Holý Vrch, zapsán v soupise Houseckého panství v roce 1699. Roku 1786 zde stojí 28 domů, později ještě o jeden více. V průběhu času se kromě německých jmen vyskytují i česká. Až do začátku 20. století na Plešivci žije kolem 150 obyvatel, pak počty klesají, i vinou odsunu německého obyvatelstva. Domy osady jsou roztroušené podél cesty na návrší, dále k Plešivci patří samoty dříve nazývané Seidelberg a Schmiedeberg a několik domů v Ptačím dole (Vogelgrund). Část domů osady Plešivec spadala do Dubské farnosti, část do Bořejovské. Také děti chodily do školy do Korců i na Panskou Ves. Friedrich Bernau se zmiňuje o velkém počtu studní a pramenů, téměř každý dům měl svůj zdroj vody a u domu čp. 27 bývala veřejná studna. Některé studny ale byly velmi hluboké, u samoty na Schmiedebergu, dnes Na Pětce, je údajně studna hluboká 47 m, u čp. 13 (če. 6) by měla být studna hluboká 23 m. Bernau také píše, že v osadě Plešivec jsou (v 80. letech 19. století) dva hostince a zvonička, která se dochovala dodnes. U čp. 22 stávala kaplička, postavená majitelem usedlosti. Byla zasvěcená sv. Janu a Pavlovi. Svatí bratři Jan a Pavel byli, především v době baroka, populární ochránci proti nepřízni počasí, proto je uctívali hlavně zemědělci. Kdysi se, dle Bernaua, vždy 26. června konaly poutě k této kapličce se zpěvem a hudbou a závěrečnou bohoslužbou. Dnes zde nalezneme křížek. Při cestě z Plešivce do Ždírcce se nachází kaplička – známá jako Divčí skála, vytesaná v roce 1769. O pět let později ji ozdobil R. Storch ze Ždírcce dřevěným obrazem bičování Krista, který se nedochoval. Kaplička je v záznamech Bořejovské farnosti vedena jako Boží hrob. Lidová pověst vypráví, že dívka, aby si zachránila čest, raději skočila ze strmé skály. Nezranila se, ale jezdec, který ji pronásledoval, si srazil vaz. Podobná pověst je známá z mnoha dalších míst.

Pod Seidelbergem býval rybník o velikosti 1 strych (cca 29 arů), nazývaný Seidelteich, v roce 1835 byl vysušen a změněn na louku. Nyní je zde opět malý rybníček, zřízený Správou CHKO Kokořínsko-Máchův kraj. Pod skálou směrem k cestě na Plešivec stával domek čp. 6 a u něj pramen. V domku bydlel mezi roky 1845 – 52 tak zvaný Zázračný doktor (Wunderdoctor) Anton Goldberg, původně tkadlec, který se stal nesmírně populární. I pramenu u domku se říkalo „zdroj zdraví“.

Díky roztroušené zástavbě nepostihly Plešivec ničivé požáry, ale přesto některé domy ohni podlehly. Vícekrát v letech 1820 – 30 vyhořel dům čp. 7 na Seidelbergu, roku 1862 od blesku vzplál dům čp. 28 v Ptačím dole, roku 1884 hořel dům čp. 19 a v roce 1886 v březnu zcela vyhořela celá usedlost Wenzela Görnera čp. 22. O dva měsíce později hořely další dva domy čp. 9 a 10.

V okolí Plešivce, zjm. na Vysokém vrchu, se v několika lomech těžil kámen, používaný i na mlýnské kameny. Na Vysokém vrchu ve 20. letech 19. století vyhloubil kameník, pocházející z Lemberka, tak zvanou Kameníkovu jizbu. Místo se svého času prý nazývalo Lämberges. Dnes je to lákavý výletní cíl, i proto že v okolí jsou pěkná vyhlídková místa.

I louky nad Plešivcem poskytují znamenitý rozhled, a blíže samotnému Plešivci, na stejnojmenném chlumu kóta 358 m n.m., nacházíme nepravidelné prohlubně, které by mohly být pozůstatkem po zákopových pracích z posledních válek. Někteří místní takovou válkou jmenují i občasné „výlety“ okupačních vojsk z bývalého vojenského prostoru Ralsko.

Za zmínku stojí i stavební dílo, které by skoro aspirovalo na prohlášení technickou památkou. Je jím stará dlážděná cesta, kterou se z Plešivce „spustíte“ k silnici, vedoucí Ptačím dolem na Korce. Jde totiž o ojediněle v celistvosti zachovalou ukázkou tzv. štětované cesty, tj. cesty dlážděné kameny kladenými na výšku, kterých bylo v okolí celá řada, ale většinou byly zničeny.